

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za se leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Govor poslanca dr. F. Dominkuša

v dež. zboru štajerskem.

Kakor znano, stavl je naučni odsek deželnega zbora resolucijo, ki meri na ponemčenje Spodnjega Štajerja. Proti tej resoluciji so se oglasili vsi slovenski poslanci in govoril je starosta slovenskih poslancev g. dr. Ferdo Dominkuš v deželnem zboru v Gradci dne 13. januarja blizu tako-le:

Resolucija naučnega odseka zahteva po zmislu, naj bi se v vseh slovenskih ljudskih šolah nemški jezik tako poučeval, kakor to javno življenje, jednota dežele, cesarstva in armade zahteva. Moram reči, da mi cilj, kateri hoče odsek pri pouku nemščine v slovenskih šolah doseči, ni dosti jasen, ker o tem, koliko je slovenskemu ljudstvu na Štajerskem v nemščini treba, in v kateri meri to jednota dežele, cesarstva in armade zahteva, bodo nazori jako različni. Glede važnosti razlogov učnega odseka za celo našo državljansko življenje, ni dvomiti, da odsek kot cilj popolno priučenje nemškemu jeziku v slovenskih ljudskih šolah zahteva. Hočemo zdaj preiskavati, če se da ta daljni cilj zvezati s pravo nalogo ljudske šole, in če to res zahteva korist dežele in države.

Prav obžalujem, da nemam takih besed, ki bi mi dale upanje, one može v Vašej sredini prepričati, ki samo zaradi tega, ker naših razmer ne poznajo ali o njih prav ne sodijo, imajo zdaj namen, naše ljudstvo v svojih najsvetjših pravicah odškodovati. Nas ne vodijo malosrčnost ali narodni predsodki, ampak opravičeni, vsakdanjemu življenju odvzeti razlogi, da se zahtevanju obširnejega pouka v nemščini na slovenskih ljudskih šolah, kakor je zdaj, z vso vstrajnostjo zoperstavljamo. Naravna in v postavi izgovorjena naloga ljudske šole je, otroke naravno-kršansko odgojevati, duševne zmožnosti razvijati, jih z znanostjo in zvedenostjo za nadaljni razvitek v življenju oskrbeti in tako napraviti podlago za vzgojitev krepkih ljudi in članov človeškega društva.

Ta naloga obsega odgojitev in pouk, torej ne samo priučenje znanostij, ampak tudi razvitek blagosrčnosti in značaja. Če se hoče ta naloga doseči, morajo pravilne razmere v šoli biti. K tem prištevamo redno obiskovanje šole, pripravno omejene šolske okraje, dobro urejene šolske prostore, z možne značajne učitelje, kot poučni jezik materni jezik otrok in kot etičen moment odgoje, skrbna vzgoja otrokove narodnosti. Vspešen razvitek duševnih zmožnostij potom družega jezika, kakor ga otroci govore in umejo, sploh ni mogoč. Nemci in vsi drugi narodi na tem kot jedino pravem pedagogičnem stališči nasproti svojim otrokom stojijo in se po pravici branijo, kak drug tuj jezik v ljudske šole upeljati.

Naj mi bode dovoljeno, prečitati nekaj stavkov iz pedagogičnih pisem slovečega nemškega pedagoga Miroslava Dittessa, ki predmet tega vprašanja tako jasno razklada, da se boljše misliti ne more. Je le nekaj vrstic, ki se glasé: „Mi Nemci hočemo svoje otroke nemški odgojiti, ne da bi Čehom, Poljakom, Slovencem itd. njihove vzeli, zahtevamo pa tudi, da se nam naši ne potujijo. To zahteva naravna čut, katera je vsakemu nepopačemu človeku sveta; to pa tudi zahteva zreli obsegajoči um. Ker le na močnih in zdravih tleh narodnosti se more pravo človeštvo razvijati, kateremu je mogoče, oddaljenemu od vsake

puhlosti, po jasnih zapovedih npravnega čuta narode spraviti in zjediniti. Zarad tega je vsaka prava odgoja v prvi vrsti narodna in mora to biti, da se polagoma k uzorom vesoljnega človeštva povzdigne. To je razvitek odgoje v pravilnih razmerah.“ Učilnice v nemških pokrajinah to svojo nalogo dosežajo, ker so jim podane vse te pravilne razmere, ker si večé število učiteljev delo razdeli in ker se od učencev ne zahteva priučenje drugemu deželnemu jeziku.

Drugače je na slovenskem Štajerskem!

Tukaj imamo večinoma le jednorazrednice, dosti od teh z neugodnimi šolskimi okraji; obiskovanje je zaradi tega v nekaterih krajih pa tudi zaradi velikega siromaštva prebivalcev neredno, skrčujoč uspeh pouka. K tem za se neugodnim razmeram pride zahtevanje priučjenja drugemu deželnemu jeziku.

Kdor razmere take učilnice pozna, v kateri pri dnevnem pouku učenci treh, oziroma petih, pri polnodnevem pouku pa osmih šolskih tečajev v jedni sobi skupaj sedijo, jeden učitelj 130 do 140 učencev nadzorovati in poučevati mora, temu bode mogoče oceniti veliko nalogo, katera se stavi učiteljem in učencem. Koristi priučjenja nemškemu jeziku ne bode nihče preziral, posebno za tiste učence, ki so poklicani in katerim je mogoče, se bolje izobražiti, svoj delokrog razširiti.

Po izgovoru strokovnjakov pa, in sicer takih, ki nepristransko sodijo, tudi nemških, je celo nemogoče v ljudskih šolah predpisani uspeh v pouku doseči in zraven tega še nemški jezik priučiti. Na vsak način moral bi se pouk v tujem jeziku na naravni poti razvijati, namreč še le na višji stopinji pouka začeti in materini jezik kot poučni jezik rabiti. Kako pozornost je treba v zmislu odgoje obračati na vzdrževanje lastne otrokove narodnosti, sem že povedal.

Kako se pa v tem oziru godi na Spodnjem Štajerskem? Šolske oblasti zmatrajo priučenje nemškega jezika kot glavni namen ljudske šole, po postavi odmerjeni glavni namen pa kot postranski namen. Šolski nadzorniki stavijo, deloma da se prikupijo deželnemu šolskemu svetu, deloma pa tudi, da ustrezajo nemškemu šulfereinu glede nemškega

LISTEK.

Ivan Zbogar.

Zgodovinski roman.

(Spisal Charles Nodier, poslovenil Jos. Kržišnik.)

V.

(Dalje.)

Dokler se konji oddihajo od dolgega napora, — ker naložili so jim obilne tovore in vozili so po opolzljih in strmih potih — nasloni se stari sestijanski gostilničar na durca kočije gospe Albertove ter jo zaprosi v imeni krščanske ljubezni, naj bi vspriljela do Montefalkone ubožnega, utrujenega potnika, kateri je že opešal. Bil je mlad redovnik iz armenskega samostana na beneških Lagunah, vračajoč se z misijona. Njegova poštna in nežna podoba je živo zanimala. Takšne prošnje bi gospa Albertova in nje sestra ne bili nikoli zavrnoli, naj bi ju priganjali v to še tako tehtoviti razlogi. Dverca se odpro in Armenec, oprt ob dobrega starčka, kateri ju je bil z njim seznanil, dvigne se, mrmraje se zahvaljujoč, z naporom v kočijo ter

sede na namenjeno mu mesto. Njegova bela in kakor mlade deklice nežna roka nasloni se slučajno na roko gospe Albertove; a brzo jo odtegne; in uvidéši, da so na vozi malo da ne same ženske, potisne širokokrajni svoj klobuk čez obraz. Skoro potem začno se z nova pomikati naprej. Noč je že do cela otemnela.

Mej Sestijano in Devinom pokriva zemljo droban in gibčen pesek, valeč se z vseh stranij pod kolesa: kočija se zaporedoma vanj udira ter dviguje, ter zdi se, da se giblje in ziblje, kakor na valovih. To slepilo je še večala pri varljivej in mamilnej svetlobi večernih zvezd bleščeča barva srebrolikega peščevja in v nedoločno širino šireče se obzorje, kažoče očem nekako sliko prostranega morja. Zdelo se je, kakor bi konji preletali z gorskimi vodami poplavljenemu prostorje. Tonica, sedeča v jednem kotu kočije, otvorila je okence ter se naslajala s to iluzijo, dihačoč sveži a rezki nočni vzduh. Le zelo počasi mogli so se pomikati konji po teh nepriložnih tleh, in čutil se je vsak zvanjani pregib. Tonici, katera se je jako lahko vznepokojevala, zdelo se je uže večkrat, da vidi, kako se krado senc nenavadne oblike po prostori, širečem se pred

njo; vzmočena pridržavala je sapo, da bi razbrala, če ne spremlja tega premikanja kakov hrup, kar bi moralo biti vsekako, če se v resnici kaj gaja ter je ne slepi samo oko. Kar zapoje kočijaž, čuvstvujoč morebiti kaj podobnega ali boječ se, da ne bi zadremal, dalmatinsko pesem, nekako romanco, katera ni brez čarote, če se je uho privadilo, ali je osupne, radi svojega neobičajnega in divjega načina ako jo čuje prvi pot, zavija se tako čudno, da jo znajo peti samo stanovniki te dežele. A nje napev je jako preprost, ker je sestavljen samo iz jednega, brez konca ponavljajočega se motiva, kakor je navada pri prvobitnih narodih, ter iz dveh ali treh zvukov, v istem redi vračajočih se; nerazumevna je kakovost zvukov sama, katera se čudno prominja. To je postopno in burno posne-manje najrezkejšega hrupa, najostrejših vsklikov in osobito onih, kakeršne prebivalcu opuščeni krajev vdihavajo sredi nočij šum vetra, piš neviht, tuljenje oplašeni živalij, on spoj tožeb, kateri se čujejo iz samotnih gozdov o pričetki viharja, ko zadobode vsaka stvarca v prirodi glas, da vzdihuje, celo veja, katero je veter zlomil, a ne povse utrgal od rod-nega jej drevesa, da se skripljoč maje, drže se še

jezika neverjetna zahtevanja. Navadno se tudi le uspeh pouka v tem predmetu kot mera za uvrstitve uspeha v pouku vsprejme.

Ako je slovenski učitelj mož, ki se okoliščinam uklanja in nemški stranki pristopi, se mu bode takoj posrečilo, si zadovoljnost svojih predstojnikov pridobiti, drugače se mu pa godi, če je odkritosrčen značajnej, ki ljubezni do svojega naroda ne zataji ali se celo za narodni razvitek poganja. Saj neki nadzornik na Spodnjem Štajerskem učiteljem, ki hočejo kako boljšo službo imeti in se njemu predstavijo, čisto odkritosrčno razodeva: „Narodni mi ne smete biti“, ali pa: „Slovenec tega mesta ne dobi, to Vam povem.“

V jednom slučaju se je in sicer pri zrelostnem izpitu resno karalo, da slovenski pripravniki mej seboj v materinem jeziku občujejo. Glede uspeha v pouku nemškega jezika na slovenskih ljudskih šolah je najtežje zadovoljiti gospode okrajne glavarje. Nekateri teh gospodov imeli bi najrajši namesto slovenskih, popolnem nemške šole. Pedagoški moment odgoje otrok na narodni podlagi, za to nam v državnem temeljnem zakonu zagotovljeno pravico, je tem gospodom Slovincem nasproti le prazen zrak.

Slovenska ljudska šola njim ni družega, ko priprava za priučenje nemškemu jeziku in z vsemi sredstvi delajo na to, materni jezik kot poučni jezik skrajšati in na njegovo mesto postaviti nemški jezik. Da pod takimi razmerami odgoja v šoli na slovenskem Štajerskem ne gre naprej in ne more naprej, je jasno. (Konec prih.)

Deželni zbor kranjski.

(XIII. seja dne 13. januarja 1886.)

(Dalje.)

Poslanec Kersnik pravi, da z Vestenekovo šolsko novelo je bilo seveda le predlagano, da se učiteljem na „jednorazrednicah“ tudi dovolijo funkcijske doklade in v konečnem poročilu je tedanji poročevalec trdil, da bode treba dati i tem učiteljem primerne remuneracije. Da narodna stranka danes stoji na stališču, katero je zavzemala prejšnja nemška večina, pač ne zasluži graje, ker hoče olajšati, kolikor to dopušča slabo materialno stanje deželnih financ, res prekerno stanje ljudskih učiteljev. Ljudski učitelj je v prvi vrsti poklican razširjati omiko v šoli, a tudi izven šole. Teška pa je njegova naloga! Kdor drugi ima sveto dolžnost, ljubezen do branja slovenske knjige širiti mej narodom, ko učitelj, in ako to stori, potem je služil le kulturnemu namenu, kajti pospeševal je po razširjenju dobrih slovenskih knjig mej ljudstvom omiko, in to je njegova najblažja dolžnost. Zaradi tega pa se ne sme učiteljem predbacivati, da nosijo seme razpore v šolo. Oni nosijo le seme izobraženosti in omike mej odrasle in cepijo isto v srce nežnih otrok in zato blago in domoljubno delovanje zaslužijo ljudski učitelji na Kranjskem presrčno zahvalo in priznanje deželnega zbora. (Živahna pohvala.) Poslanec baron Schwegel je v svojem govoru tudi grajal delovanje okrajnih šolskih svetov. Ako je hotel baron Schwegel doposlati to grajo narodni večini, se je pač o napisu zmotil.

Ravno stranka, h katerej spada baron Schwe-

nelikolito za skorjo. Sedaj se razlegne poln in sonoren glas brez ovire okolo, sedaj bi se mislilo, da odmeva pod špiljo, a včasih ga dvigne vzduh nad oblake, ker se napolni z neko čaroto, kakeršne še niso imele nikoli človeške melodije. Toda pozemeljsko petje ni toliko čisto, mirno in pripravno, zabitati dušo v pokoj, kakor mislimo o angelskem, naj se mu tudi kolikor možno približa; nasprotno, ono se glasi ozbilno človeškemu srcu, ker raja misli, polne burnih spominov, strastnih čuvstev, nepokojstva in žalobe; ali ona budi, mika ter vabi pozornost, in ta se ne more obraniti nje gospostva. Spomina zlonosnih in sladkih zvukov morskimi božanstev, zamikajočih potnike in privablajočih njih ladije na neizbežne čeri. Živo domišljijo imejoč inostranec, kateri je, sedeč na dalmatinskih obalah slišal samo jedenkrat mlado dekle, pevajočo svojo večerno pesen ter izročajočo vetrovom svoje zvuke, katerih bi ne mogla zaznamenati nobena umetnost, katerih ne bode nikoli posnemalo nobeno glasbilo, katerih ne more opisati nobena beseda, mogel je umeti čudo o Odisejevih sirenah, ter je smehljal se opravičeval Uliksovo preziranje.

Tonico so radi nagiba, občega vsem slabotnim dušam, radovoljno preskakajočih prirodne meje, ker

gel, sedanja manjšina, bila je ista, ki je takorekoč v zadnjem trenutku svojega življenja kot večina se podvzivala, hitro odposlati zastopnike v okrajno šolske svete. In tako je poslala denašnja nemška manjšina v neki okrajni šolski svet dva gospoda, ne zaradi tega, da bi bila v šolskih stvareh posebno izvedena, nego le, ker sta odločna pristaša nemške manjšine. A naglašati je treba gotovo istino, da ta dva pristaša nemške manjšine, katera sta bila po nemški manjšini povzdignena v tako izvrstne veščake o šolskih zadevah, se doslej, tedaj več nego štiri leta, nista udeležila niti jedne seje c. kr. okrajnega šolskega sveta, v kateri sta bila izvoljena in se kakor je videti tudi drugi dve leti, vsaj po njih dosedanjem postopanju soditi, niti jedne seje udeležila ne bodeda. (Velika veselost.)

Govornik pravi, da bode z velikim veseljem glasoval za predloge finančnega odseka, z ozirom na to, da je njih namen, pospeševati omiko in izobrazbo. Narodna stranka kranjskega deželnega zbora plačuje danes za menico, katero je ponujala nemška sedanja manjšina ljudskim učiteljem, valute, a za to glasuje govornik, kakor vsa narodna stranka, velikim veseljem. (Živahna pohvala.)

Poročevalec finančnega odseka poslanec profesor Šuklje v daljšem govoru zagovarja po istem stavljene nasvete. Čudi se, da hoče baron Schwegel, kakor je razvidno iz njegovega govora, le pogojno glasovati za nasvete finančnega odseka. Punctum saliens predloženega postavnega načrta je ta, da naj se učiteljem, ki so voditelji ljudskih šol, vendar vsaj nekoliko odškoduje mnogo njih delo za mnoga pisarniška dela. Isto je nameravala i prejšnja nemška večina l. 1878, samo da tega ni izvršila. Le obljubovala je, dala pa nič, dasi je tedanji poročevalec trdil, ne da mu bil kdo ugovarjal, da pristaje učiteljem za toliko pisarenja, katero imajo v šolskih stvareh, vendarle nekaka odškodnina. To imajo tudi učitelji po vsi Avstriji, razven Gornje Avstrijske, a v tej deželi učitelji na tako odškodnino kaj lahko pozabijo, kajti tam so itak izvrstno plačani. Pač neosnovano je bahati, Bog zna kako veliki prijatelji šole da so gospodje nasprotne strani, na drugi strani pa se protiviti vsaki i najmanjši denarni podpori za učitelje.

Kar se tiče opazk zastran c. kr. okrajnih šolskih svetov, pravi profesor Šuklje, da naj iste le nemška večina sama zase hrani, kajti ona je iste tako sestavila, kakoršni so sedaj in kakeršni bodo še ostali, dokler njim čas poteče, narodna stranka pa nema za sedanje okrajne šolske svete nobene odgovornosti. Konečno priporoča nasvete finančnega odseka, kateri se pri glasovanju vsprejmo tudi v tretjem branju. (Dalje prih.)

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

III. Gosp. zbor. svetnik Mihael Pakič bere odsekovo poročilo o zborničnem proračunu za leto 1886.

Poleg tega določile so se potrebščine z 4473 gld., ki so se od onih v letu 1885 za 94 gld. 50 kr. pomnožile, in sicer po največ radi tega, ker se je

jim je treba pokroviteljstva in osobito ljubezni (kar je njim morebiti isto), Tonico so naslajali bolj nego nikogar tajinstvene in skrivnostne stvari, nudeče življenju raznoličja in duhu nov svet. Ona ni verjela, da bi bivala v istini ona bajeslovna bitja, o katerih toliko pripovedujejo vraže dežele, v katerej se je rodila, in dežele, v katerej se je udomačila; o mračnih velikanih, vladajočih po visokih gorah, koder se vide včasih sedeči v kakem oblaku, imejoči rame z ogromnim debelom oborožene; o silfah, lehnejših nego sapa ter imejočih svoje dvorce (palace) v čaši kake male cvetke; o nočnih duhovih, čuvajočih skrite zaklade in blodečih v njih okolici, da odganjajo tate, ostavlja je na svojem poti migajoč plamen, kateri se dviga, niža, ugasne a se znova porodi, izgine, a se z nova pojavi: a ljubila je takšna slepila in dalmatinsko petje, katero je pogosto z veseljem poslušala, obudilo jej je v isti hip vse. Zatorej je poslušala z živim in nemočenim zanimanjem; kar se kočija nenavadno zgane ter kakor bi trenol, ustavi, zelo se majoč. To jo vzdrami iz nje sanjarjenja. Konji se za korak zdrzno nazaj, dalmatinska pesen zamre v kočijaževih ustih.

— Vozovi, pred nami se vozeči, ušli so nam naprej, pravi on, dočim je redovnik ustopal k nam,

za obrtne napredovalne šole in pa za pisarniške potrebščine več preračunilo.

Dosedanji nakladni odstotek popolnoma zaleže za potrebščine, odsek predlaga toré:

Zbornica naj vsprejme proračun ter naj ga po c. kr. deželni vladi poda v potrjenje Nj. vzvišenosti trgovinskemu ministru.

Zbornica je potrdila vse proračunske postavke z jedino spremeno, da je v jedno točko spojila točki „plača“ in „nagrade tajniku.“ To pa proračuna ni nikakor povišalo, in se je vsprejel potem odsekov predlog.

IV. Zbornični tajnik poroča o zadružnih pravilih česarjev in brivcev, omenjajoč na drobno vse nedostatke, ki naj bi se čim prej odpravili.

Vsled tega bi se morala pravila nekaj prenarediti, nekaj popolniti, tako, da bi se zlagala z normalnimi pravili, ki jih je izdalo vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo, kajti § 25 zadružnih pravil je protiglasen § 128 obrtne novele, kakor tudi še več družih točk.

Poročevalec torej predlaga: zbornica naj v zmislu odsekovega poročila izreče c. kr. deželni vladi željo, naj bi odredila, da se zadružna pravila česarjev in brivcev po zakonu prenarade in popolnijo. Predlog je bil vsprejet.

V. Gosp. zbor. svetnik Ivan Baumgartner bere v imenu I. in II. odseka sledečo prošnjo:

„Visoko c. kr. ministerstvo za trgovino! Imajoč trgovinske in obrtne zbornice po zakonu z dne 29 junija 1868 tudi namen, da iz svoje inicijative dajejo na vedo visokim oblastvom lastna zaznanja, usoja si najudanejšje podpisana trgovinska in obrtna zbornica izreči svoje mnenje o načrtu zakona zavedajoč zavarovanje delavcev proti nezgodam ter podati nasvete v visoko naklonjeno oceno.

Ako je zmatrati načrt tega zakona le kot pričetek onih naprav, s katerimi naj bi se uredila in zboljšala razmerja delavcev, pritrjuje mu najudanejšje podpisana trgovinska in obrtna zbornica z veseljem, ker je po nje neusiljivi misli postala neizogibna ter neodložna naloga visoki vladi, kakor tudi vsem prizadetim krogom, da teže pripraviti delavce v pravilnejše razmerje z gospodarji, nego je to dosedaj bilo, in pa dati jim pristojen družben stan, tolažilno čut in mirno zavest, da bi mogli v slučaju nezgode, ki jim je prouzročila nezmožnost ali še celo smrt, upati pomoči pred gladom in silo za-se in za svoje družine.

Toda s tem načrtom zakona se, po mnenju najudanejšje podpisane zbornice, ne doseže svrhe, da bi se čisto odpravila nezadovoljnost delavcev in da bi se popolnem preprečile sedanje družbene težnje, kajti zavarovanje proti nezgodam, omejeno le na jeden del delavcev in obrtnih uradnikov naših mnogovrstnih obrtnih strok, mora vzbuditi pravično nevoljo v vseh od zavarovanja izključenih. Ravno tako ne more zadovoljiti zavarovanje samo proti nezgodam, ne da bi bilo zjedinjeno s to napravo tudi zavarovanje za preskrbljenje v starosti, kajti taka nepopolna zavarovalna naprava bi utegnila zapeljati v delu osivelega delavca, ki čuti, da se mu vedno bolj bliža nezmožnost za delo, da si sam napravi nezgodo, da bi bil deležen dobrot zavarovanja proti

— Dalje v prilogi. —

in cesto so, če se ne motim, zasel ter zaprli razbojniki.

— Kaj govori? vsklikne gospa Albertova, planovša k durcam.

— Da smo ustavljeni, deje Tonica, stisnovši se nazaj v kot kočije in trepečoč od strahu.

— Ustavljeni! ponavljajo gospa Albertova in sopotniki.

— Ustavljeni! umorjeni! izgubljeni! nadaljuje kočijaž: oni so, Ivana Zbogarja četa je; in tu je prokleti grad Devinski, nam vsem bodoči grad.

— Za svetega Nikolaja Dobrovniškega! vsklikne armenski redovnik krepko in strahovito, prej bi se nam razpočila zemlja pod nogami.

Izgovorivši te besede, zakadi se sredi razbojnikov. V istem trenutju začuje se divji krik, kateri je prestrašil Tonico v Farnedi in tisoč grozobudnih glasov zarjove, ponavljaje ga. Durca so se zaprla za redovnikom; zavesa v njih je spuščena, konji stoje nepremično, smrtna tišina vlada na vozi, od zunaj se je slišal samo zamolkel glas, udaljajoč se bolj in bolj; kar svisne bič, svisne v drugo, konji se zaženo v nagel dir, nestrpljivi, kakor bi jih bil ta opomin očaral. Ostanoveli so stoprav, kedar dohité druge potnike. (Dalje prih.)

nezgodam in bi rešil s tem sebe in svojo družino potrebe in bede.

Razmišljajoč vse take slučaje, zmatra najudanejšo podpisano trgovinska in obrtna zbornica splošno zavarovanje delavcev in nižih uradnikov proti nezgodam, onemoglostim ter nezmožnostim za delo tudi vsled visoke starosti, za jedino pravo preskrbljenje njihovega dobrega in za jedino poročstvo proti razširjevanju onih družbenih tokov, ki se delavcev vedno bolj polastujejo in ki prete kakor kuga, da jim zamorijo zdravo čut za spolnjevanje dolžnosti, pošteno prizadevanje in veselje za delo. Ako se da razumnemu in poštenemu delavcu priliko, da preskrbuje sebi ali svoji družini nujne potrebščine za slučaj bolezni, onemoglosti ali vsled ostarelosti prouzročene nezmožnosti za delo, zgodi se s tem vse, česar si le želeli more. Čuti se s tem varnega pred beraško palico, povzdigne se mu pravno čuvstvo, v družbi se čišla kot nekaki boljši član in se mu mora sploh vzbuditi spoznanje, da more, spoštuje delo, le na ta način spolnovati dolžnosti proti svoji družini, gospodarju in proti družbi.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. januarja.

Naučni minister dr. pl. Gautsh obiskal je Prago. Ogledal je tamošnje srednje šole, klinike obeh vseučilišč in se prepričal o nekaterih nedostatkih prostorov. Povprašal je posamezne profesorje, kaj mislijo, da bi bilo potrebno, in jim obetal, da se bode po možnosti oziral na njih želje.

Vnanje države.

Nekateri ruski listi prinesli so dopise iz Sofije in iz Plovdiva, v katerih trdijo, da **Bolgari** želijo da bi ruska vojska zasela Bolgarijo in Vzhodno Rumelijo. Te vesti so jako iznenadile vse bolgarsko prebivalstvo. Poslednji tabori v obeh deželah in sklenene adrese, katere so se izročile zastopnikom velevlastij, svedočijo, da narod baš nasprotno želi. — Pogajanja mej Bolgarijo in Turčijo zadele so na novo ovire. Rusija neče drugače priznati zjedinenja, kakor da se povekša ruski upliv v Bolgariji. V Carigradu so pa baš nasprotnih mislij. Po mnenju turških državnikov bi ruski upliv v Bolgariji škodoval vrhovnim pravam sultanovim in se tedaj branijo priznavati zjedinenje, dokler bodo Bolgari pri vsakej priložnosti se ozirali na želje Rusije. Bolgarski minister vnanjih zadev in Gadban efendi odšla sta v Carigrad, da se bodo tam nadaljevala pogajanja.

Kakor se iz naslednjega pogovora z dopisnikom „St. James Gazette“ razvidi, se je **srbski** kralj postavil popolnem na stališče onih poljskih šovinistov, kateri Rusov ne zmatrajo za Slovane, ampak za Tatarje. Milan je rekel proti dopisniku, da je pričakoval, ko je Salisbury prišel na krmilo, da bode prav razumel položaj ter spoznal, da je Srbija ona vlast na Balkanu, ki je res Angliji prijazna. Bolgarija ni družega, kakor ruska provincija. Povečanje Bolgarije pomenja razširjenje ruskega upliva, ki bode s časom osvojil si Makedonijo in polastil se nazadnje Carigrada. On (Milan) je osobni prijatelj kneza Aleksandra, ker se ve, da je osobni sovražnik Rusov, politično je pa nasprotnik knezu ker poslednji mora plesati, kakor mu Rusi godejo. Moral se je podvreči carju, četudi ga je bil tako ponižal. Na Balkanu sta dva moža, katera zmatra Rusija za škodljiva, knez Aleksander in on. Knez Aleksander bil je prisiljen, tako postopati, kakor je, on (Milan) je pa spoznal, da Srbija ne more sama stati in se je oprl na Avstrijo. Napačno je, če se uštevajo tudi Bolgari, ko se govori o kakaj vzajemnosti vseh slovanskih plemen. Pristni Slovani so Poljaki, Čehi, Hrvatje, Črnogorci, in Srbi, vzhodno od Srbije ni nobenega pravega Slovana več. Bolgari so tatarsko pleme. Srbska vojska ni bila zmaganana. Priplenila je 10 topov, zgubila pa ni nobenega topa in nobenega voza. Srbi niso zgubili nad tri tisoč mrtvih, ujetih in ranjenih. Poslednjih je bilo samo 300, dočim so bili Srbi ujeli več tisoč Bolgarov. Srbi bili so le jeden del vojske mobilizovali, mogli bi pa v boj postaviti od 300.000 do 400.000 mož. Na vprašanje, ali veruje, da bi se zopet začela vojna, zmajal je z ramama in rekel, da najbrž še Bismarck ne ve, kaj bode spomladi. — **Oficijozni list ruske vlade „Nord“** piše, da se Evropa prizadeva ustanoviti mir najprej de fakto, po tem ga bode pa de jure utrdila; Srbija je pa sklicala rezerviste, vedno zmišljuje nove pritožbe proti Bolgarom in obnavlja svoje zahteve, da bi se obnovil status quo ante. Morda hoče Srbije s tem mirovnim prizadevanjem Evrope nasprotujočim postopanjem politično olajšati svoje poraze in pomanjšati njih utis na narod? Morda pa srbski državniki še upajo zmagati, ako skupno z Grško začno vojno? Toda v Belemgradu bi ne smeli pozabiti, da bi Turki se uprli, ako bi Grška začela boj. Turčija bila bi naravni zaveznik Bolgarije. Kar bi Srbija pridobila z grško pomočjo, bi pa s turškim nasprotstvom zgubila. In tako postopanje Srbija bilo bi le nadaljevanje napačne politike, katera le škoduje svojim smotrom in koristim.

Ta politika je pospešila toliko sovraženo zjedinenje Bolgarov z vzajemnim vojevanjem Bolgarov in Rumelijcev in njih zmagami, s katerimi so odbili neopravičen napad, in pogladila pot sporazumljenju mej sultanom in njegovim vazalom. Vse to je tako jasno, da bi morali videti na dvoru kralja Milana. Ali pa naj tako tolmačimo vojevito mišljenje v Belemgradu, da hoče srbski vladar napraviti kako zmešnjavo na celem evropskem kontinentu, pri čemer upa kaj Srbija dobiti? V tem slučaju bi se velevlasti zlasti tricarske vladi, ne obotavljale razrušiti vse iluzije srbske vlade.

Turški veleposlanik na Dunaji dobil je od ministra vnanjih zadev noto, v kateri Turčija omenja, da je dolgo trpela rušenje njenih prav in je se le tedaj začela mobilizovati, ko so jo k temu pripravljale velevlasti. Turčija bi rada takoj zopet demobilizovala, ker jo mobilizacija silno mnogo stane, ako se le odpravijo uzroki mobilizacije. Turčija je prepričana, da vlastim ni prav, da je vse v orožji, kar more Turčiji biti nevarno, in da bodo skrbele, da se to premeni. Turški veleposlanik je v avstro-ogerskem ministerstvu prebral to noto in pustil jeden prepis.

Angleški ministerski svet je sklenil, da ne bode odpravil mesta irskega podkralja. Naslednik Carnarvonov bode pomorski minister lord Hamilton. Lord Hamilton je rojen Irec in jako odločen nasprotnik irske narodne stranke. Njegov oče lord Abercorn bil je tudi nekaj časa irski podkralj in Hamilton mu je tedaj bil pomočnik, zagadelj pozna dotične posle. Vladi se zaradi tega zdi sposoben za to mesto ter je jako energičen ter bode tlačil irsko narodno stranko in zatiral nje težnja. — V spodnji zbornici se vrši adresna debata. Gladstone je častital vladi, da je tako uspešno rešila afgansko mejno vprašanje in se nadeja, da se bodo vedno bolj utrdile prijateljske razmere mej Anglijo in Rusijo. Ker se tiče vzhodno-rumelijskega vprašanja, se on nadeja, da se bodo ohranile pravice sultanove, pa se bode h kratu kolikor se da storilo za blagostanje vzhodnorumelijskega prebivalstva. O Egiptu in Birmi neče govoriti. Kar se tiče Irske, mora vlada predložiti dotične zakone; potem bode on že izrekel svoje mnenje. Nadalje kritizuje oni odstavek prestolnega govora, ki govori o Irskej in zahteva daljša pojasnila v tem oziru. Ne zadostuje, da se govori v potrebi, da se ohrani unija, marveč je treba več storiti. Hicks Beach pravi, da ga veseli, da se je Gladstone izjavil za celokupnost države. Irci pa imajo pravico povedati svoje mnenje zastran Irske. Ako opoziciji ne ugaja napovedana politika, naj napove kak dostavek k adresi. Ako večina ne odobrava vladne politike, naj pove to v interesu dežele; ako pa želi, da ostane sedanja vlada, jo pa mora podpirati. Parnell pravi, da on misli, da je v principu Irska opravičena zahtevati avtonomijo o podrobnosti se bodo pa že sporazumeli. Glavna stvar je pa agrarno vprašanje. Churchill pravi, da vlada ne more Irskej dovoliti posebnega parlamenta. Iz navedenih govorov se razvidi, da se Angleški politiki ne mislijo dosti ozirati na irske želje.

20. tega meseca imeli so zopet posvetovanje **egiptovski** podkralj, angleški komisar sir Drumond Wolff in turški komisar Muktar paša. Posvetovali so se o reorganizaciji egiptovske vojske. Spoznali so potrebo, da se osnujeta dva egiptovska batalijona, ki bosta zamenila angleško posadko v Suakimu. Muktar bode izdelal splošni načrt za reorganizacijo egiptovske vojske. Sir Drumond Wolff je poudarjal, da je v prvi vrsti treba skrbeti, da Egipt dobi dobre častnike. V Kajiri se nadejajo, da se bode Anglija otrekla onim 40.000 funtom, katere bi imel plačati Egipt za troške okupacije.

Dopisi.

Iz Savinjske doline 22. jan. (Kako se jezikovna enakopravnost pod Taaffejevo vlado praktično izvaja,) kaže mej drugimi i sledeča razsodba: Na opetovano zahtevanje krajnega šolskega sveta v Braslovčah, naj se mu vsi čiharni ukazi od strani okrajnega šolskega sveta Vranskega izdajejo v slovenskem jeziku, izdal je poslednji razsodbo od 26. novembra 1884., br. 198, katera naklada krajnemu šolskemu svetu dolžnost, da mora vsprejemati in meritorično reševati, vse od okrajnega šolskega sveta v nemškem jeziku dohajajoče mu razpise, bodisi, da se objavljajo s tistimi ukazi c. kr. deželnega šolskega sveta, ali pa naredbe, ki izhajajo iz lastne inicijative okrajnega šolskega sveta. —

Zoper to razsodbo uležil se je priziv na c. k. deželni šolski svet v Gradci — zahtevajoč uničenje naznačene prvostopne razsodbe ter primoranje okrajnega šolskega sveta Vranskega k temu, da občuje s krajnim šolskim svetom Braslovškim v vseh stvarih izključljivo v slovenskem jeziku.

Pri utemeljevanji priziva se je poudarjalo v zlasti, da vsi člani krajnega šolskega sveta, razen véronaučnega učitelja, nadučitelja in krajnega šolskega nadzornika ne umejo prav nič nemški, ampak da umejo le slovenski kot materni jezik; da nobena postava ne določuje, da bi morali udje krajnega

šolskega sveta umeti nemške ukaze višjih oblastev, marveč da član XIX. državnih osnovnih postav priznava enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenji. Ako člani krajnega šolskega sveta ne umejo nemški, pa jim tega znanja tudi nobena postava ne nalaga, smelo bi se že po naravnem pravu — ako nam v resnici nedostaje pozitivnih zakonov — zahtevati, da občuje višje oblastvo s podrejenim mu oblastvom v taistem jeziku, kateri je temu znan, in če se oblastva sama mej seboj ne razumejo in kaj je temu posledica, nego da se uradovanje nehati mora.

Sicer so pa oblastva ustvarjena radi ljudstva, a ne ljudstvo radi oblastev; v tej doslednosti zapopadena je tudi dolžnost višjih oblastev, znati in rabiti jezik, s katerim se doseže sporazumljenje z nižjim oblastvom in ljudstvom.

Tako utemeljeni priziv pa je visoki c. kr. deželni šolski svet v Gradci z razsodbo od 13. avgusta 1885 broj 3249 zavrgel z utemeljevanjem, da se od jedne strani morajo krajni šolski sveti brezpogojno zmatrati dolžnimi, vsprejemati in meritorično reševati vse od okrajnega šolskega sveta došle jim spise, to pa z ozirom na postavno določeno razmerje sploh, po katerem so krajni šolski sveti podrejeni okrajnim šolskim svetom, osobito pa, da se odvrne in če neizogibljivo motenje v uradnem občevarji mej okrajnim in krajnim šolskim svetom; od druge strani pa, da se mora zahtevanje, naj se okrajni šolski svet v občevarji s krajnim šolskim svetom poslužuje izključljivo slovenskega jezika — značiti kot postavno popolnem neutemeljeno, ker se iz nobenega postavnega predpisa ne more izvajati dolžnost okrajnega šolskega sveta, posluževati se slovenskega jezika v uradnem poslovanji s podrejenim krajnim šolskim svetom.

Ta razsodba torej označuje, kako se Slovincem meri, kako se zgolj v slovenskih okrajih južnoštajerskih tolmači narodna ravnopravnost Slovencev. O tej originalnej razsodbi i njeni plitvi argumentaciji, bilo bi mnogo pisati, a ker je kritikovati, kedar gre za slovensko reč, opasno, naj si čestiti bralec sam napravi komentar. Prosim pa čestite gospode slovenske poslance, naj si tudi navedeno razsodbo zapamtijo in delujejo na odličnem mestu v to, da nam takošne razsodbe v bodoče izostajajo, da nam za vsako trohico narodne ravnopravnosti ne bode treba stoprav tolikšnega brezprimernega prizadevanja, da se nam pot pri rabi domačega jezika po oblastvih samih ne bode ovirala, temveč olajševala.

Iz Bohinje 22. januarja. [Izv. dop.] Zapadlo nas je. Temnosivo nebo se noče zjasniti. Ne prestando noč in dan usipljejo se rahlo goste snežinke na nas. Podstrešje že stoka pod preveliko težo snega in marsikateri gospodar se za ušesi praska in mu je žal, da jeseni ni popravil strehe, katera mu žuga sedaj pa sedaj sestni na glavo.

Vse se čudi in pričakuje s strahom in trepetom, kaj bo. Tisti vremenski proroki pa, ki so letošnjo zimo prezgodaj hvalili ter dejali, da se bo vsak mesec strniše videlo, so omolknil, molče sede okrog čelešnjeka in si prižigajo svoje nosogrelke. Ne navdaja nas pa samo strah prihodujih dnij, nesreča sama se je povabila k nam v goste. Pustov z Jereke ostal je v snegu. Kdo bi si bil mislil, kaj ga čaka. Tak korenjak, sedanost jih nima mnogo, dobre mere šest čevljev visok, močen kakor hrast v dobri, 26 let še le star, in vendar je neusmiljeni mraz strdil po mladih žilah gorko kri in odruvil te orjaške ude.

Z veseljem je gledal prvi sneg. Prvi sneg, o krasna beseda, le lovec jo zamore prav čutiti. Nič ne pomaga zvižaja zverini, sled izda dolgouhega zajca in vseh muh polna lisica ne more skriti svojih tihotapskih pohodov. Sledilo se bo, dejal je Pustov sam pri sebi in žival pritislila bo k hišam.

Ko se je zjasnilo in je solnce čarobno obsevalo beli plan in sivo goro, zapustil je gorko peč, moč nevidna ga je gnala v gozd znežen. Pozno je postalo, ljudje so že davno počivali, pominjevala je žerjavica po pečeh, a trdo ležišče Pustovega bilo je še prazno. Turščni žganci s slanino politi tresli so se na mizi pri Pustovih doma, jelo jih je skrbeti, sklenili so iti ga iskat. Šli so v družbi sosedov, bredli s težavo so sneg in naposled po mnogem ovinku zagledajo nekaj temnega. Biže prišedši dobe ga sedečega, kakor da počiva all spi. Zatisnene so bile oči mu. Ne zbudi ga šum, ne zdrami klicanje glasno, ko ga porukajo, čutijo, da je trd in

zmrznen, kakor vsa okolica. — — — Nihče ne ve ne dneva, ne ure. Bodi mu zemljica lahka!

Iz Velikih Lašč 21. januarja. [Izv. dop.] Kljubu vsem naporom nekih nasprotnikov dobili smo Velikolaščanje po dolgem upanju in strahu vendarle čislana gospoda Lovra Gerjolja za novega župnika. Ker nam je bil znan in priljubljen ta gospod že onaj, ko je pred najstjimi leti bil za duhovnega pomočnika v Velikih Laščah, in ker smo tudi za njegovega službovanja pri bližnjem Svetem Gregorju, kjer je bil župnik zadnjih najstj let, često imeli priliko videti ga in občevati z njim, ni prišel k nam tujec, nego ljub, star znanec in prijatelj. Zatorej smo mu pa tudi včeraj, ko se je preselil k nam, šli do Male Slevice naproti: vsi c. kr. uradniki, občinski zastopniki Velikolaški in obilo drugih mož iz Lašč in okolice, vseh vkup 12 voz. Na Malej Slevici ga je pričakovalo še obilo drugih ljudi; do tja ga je spremlilo tudi lepó število kmetijskih mož iz Svetogregorske župe, da se tam še jedenkrat poslove od odhajajočega dušnega pastirja svojega.

Ganljiva je bila ločitev kmetijskih poštenjakov od ljubljenskega župnika; debele solze so se udirale iz oči ozbiljnih mož, ki jih ne gane takó brz vsaka reč, a zdaj so se plakaje zahvaljevali gospodu za dobrote, od njega prejete. Tudi g. župniku so oči rosne postale. Videlo se je očito, kako česti in spoštuje slovensko ljudstvo svojega dušnega pastirja, ako ga pozna moža poštenjaka in svojega dobrotnika.

Ganljiva je bila ločitev, a sijajen in prisrčen vsprejem najpreje na Malej Slevici, a potem še v Velikih Laščah, ki je pričal o občej priljubljenosti došlega gospoda po vsej fari; uverjeni smo, da damo dušek čutilom vse rezsežne naše župe, kliče čislane g. župniku: „Dobro došel!“ in „Na mnogaja ljeta“

Jako osupnila nas je bila pa o tem povodu čudovita doslednost nekih gospodov, ki je v jasnej luči pokazala, kje je lice merstvo, kje pa Toda ne, ne sodimo preostro; recimo rajše, da je sedanje ravnanje pohvaljenih gospodov le posledica „boljšega izpoznanja“, ki je naposled, če tudi stoprav vsled „neizprosne logike činjenic“ prodrlo i pri njih, kar nam daje up, da bodo v bodoče polagoma začeli uvažati zlate besede slavnega Retenjskega pesnika, ki veli:

Skrbi zase, ljubi brata,
Dvigni ga, odpri mu vrata
In sodnik naj bo — srce!

Domače stvari.

— (Denašnja seja deželnega zbora) začela je ob 10. uri dopoldne, a ko smo završili list, še ni bila končana. Glavni ukrepi denašnje seje so: Deželni odbor se pooblašča, da za deželno vinarsko in sadjarsko šolo na Dolenjskem nakupi posestvo „Grm“ (Stauden), ali pa Bršlin. V prvem slučaju dovoljuje se mu 38.000 gold., v drugem slučaju 34.000 gold. kredita. — Sklenilo se je po predlogih dr. Puklukarja, da se osnuje vodna komisija. V pokritje stroškov dovoli se za 1886 leto 6000 gold. kredita. — Poročilo finančnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora Logaškega za podporo ali posojilo v znesku 3000—4000 gld. in uvrstitev okrajnih cest Logaškega okraja mej deželne ceste se je vsprejelo. Isto tako vsa druga poročila. Najzadnja točka bilo je finančnega odseka poročilo o proračunu deželnega zaklada za 1886. l. — ko bode rešena, zaključilo se bode zasedanje, najdaljše, odkar se shaja deželni zbor. V 25. dan novembra sešel se je namreč deželni zbor, trajal torej dva meseca.

— (Deželni zbor kranjski) V včerajšnji popoldanski tajni seji obravnavala se je prošnja deželnih uradnikov in služabnikov za povišanje plač, oziroma za draginske priklade. V javni seji objavili so se potem naslednji ukrepi: A) Prošnja deželnih uradnikov in slug za zboljšanje gmotnega stanja se ne usliši. B) 1. Nastavi se začasno 3. konceptni uradnik, ki mora s sodnijskim izpitom dokazati popolno zmožnost za politično-administrativno poslovanje, da bodo deželni odboriki tekočih uradnih opravil oproščeni in da njih delovanje ne bode tako birokratično. 2. Deželnemu odboru se naroča, da mesto 3. konceptnega uradnika takoj razpiše. 3. Deželnemu odboru se naroča, da v prihodnjem zasedanju predloži načrt o reorganizaciji dež. uradov, vsled katere bi se število uradnikov zmanjšalo, potem bode možno zboljšati plače, ne da bi poslovanju de-

želnega odbora bilo na škodo. 4. Deželnemu odboru se naroča, da sestavi načrt za penzijski zaklad deželnih uradnikov in slug in ga predloži v prihodnjem zasedanju in da se pri tem ravna po načelu, da se bode penzijski zaklad zalagal iz deželnega zaklada in iz doneskov uradnikov in slug. Potem rešila se je v javni seji dolga vrsta prošenj o cestah in drugih zadevah, kakor tudi prenarejeni zakon o osuševanju Ljubljanskega barja, o katerem je poročal dr. Puklukar, ne brez ugovorov.

— (Deželna priklada) se bode za tekoče leto po sklepu deželnega zbora za 3% znižala, namreč od 21% na 18%, akoravno so se letos dovolile znamenite vsote, katerih prihodnje leto več ne bo treba, za kmetijsko šolo na Dolenjskem 38.000 gld., za škode po povodnjih na Gorenjskem pa 18.000 gld.

— (Slovensko gledališče.) Jutri v 24. dan t. m. predstavljal se bode „Požigalčeva hči“. Ker je ta igrokaz izmej najboljših slovenskih iger, nadejati se je obilnega obiska.

— (Volilno gibanje na Koroškem.) Na Vrbi popolna zmaga; s 83 glasovi proti 43, voljenih 8 narodnih volilnih mož. Na Zilski Bistrici sijajna zmaga; voljenih 5 narodnjakov. Iz drugih krajev še ni poročil. Danes hudo sneži. To je slabo, ker imajo nekateri gorjanci po 3 ure hodá do volišča.

— (Iz Spodnje Šiške) se nam piše dne 23. t. m.: Silno pretresla je naše občane novica, da je deželni zbor z večino glasov sklenil inkorporacijo večkrat imenovanih parcel k mestu Ljubljanskemu brez vsake odškodnine. Ni mi pa namen danes o tem pisati, je li deželni zbor v tem prav ravnal ali ne, da se ta zadeva še bolj ne razdraži, ker bodo zastopniki Šišenske občine itak potrebne korake storili, da se ta sklep ne potrdi. V dolžnost si pa štejem opozarjati slavni mestni zastop na ravnanje organov magistrata, ki nepremišljeno kurijo sovrašтво do mestnega zastopa mej našimi narodnimi občani. Stvar je namreč sledeča. Kakor vsako leto, ko je treba po Ljubljani spravljati sneg, ponudilo se je tudi letos nekaj naših občanov k temu. A reklo se jim je, da Šiškarjev ne vsprejmejo, ker mestu nagajajo v zadevi inkorporacije. Da je to obudilo silno in splošno nevoljo mej našim prebivalstvom, ni mi treba praviti. Jaz ne bodem razpravljal tega čina na tem mestu, ker pač pričakujem, da bode mestni zastop storil potrebno, da se kaj takega več ne dogodi. Da se pa to poročilo ne bode zavijalo pozneje, že danes konstatujem, da sedaj, ko vsled preoblega snega povsod vozačev primanjkuje, tudi Šiškarje milostivo vsprejemajo. Vas pa prosim, gospod uradnik, da za slučaj, ako bode treba rečeno spričati, naznanite moje ime. P.

— (V Činžatu) nad Mariborom bile so v 17. dan t. m. občinske volitve. Naši nasprotniki so popolnem propali. Razen jednega so v novem občinskem odboru sami vrli slovanski možje.

— („Spomenik slovanske uzajemnosti.“) Pod tem naslovom izdal je ravnokar g. Anton Trstenjak 276 str. obsežno, prav lepo knjigo s 40 ilustracijami. Ker smo glede prostora na tesnem, priobčili bomo vsebino v prihodnji številki.

— (Sneg) delal je te dni mestnemu uradu mnogo preglavice. A kakor smo že omenili, delalo se je neumorno in energično, da se olajša promet in odpravi sneg, kakor hitro mogoče. 250 delavcev in 120 voz delalo je neprestano, a vendar neso mogli popolnem zmagati snega, kajti jedva očiščeni prostori, bili so hkratu zopet zameteni. Pri vsem tem pa treba s posebno pohvalo priznavati, da so mestni organi pod vodstvom in nadzorstvom g. komisarja Križaja vse storili, kolikor je bilo možno. Tudi hišni gospodarji so storili svojo dolžnost, vendar ne vsi.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Zagreb 22. januarja. Uradni list objavlja, da je vseučiliščni profesor Spevec sekcijskim načelnikom v ministerstvu za uk in bogočastje imenovan.

Beligrad 22. januarja. Dnevnik „Videlo“, kateri sta dosedaj Piročanac in Novaković vodila, priobčuje izjavo, da se bodeta obadva umaknila v zasobno življenje, da se ne razcepi napredna stranka.

Sofija 22. januarja. Canov, minister vnanjih zadev, odpotoval je z Gadban efendijem v Carigrad.

Aleksandrija 22. jan. Iz Suakima se brzojavlja, da je Osman Digma s 5000 možmi na potu proti Massuahu, da prežene Italijane in da so mu Abesinci obljubili nevtralnost.

Razne vesti.

* (Tatvina pri laškem ministerstvu.) Iz arhiva laškega ministerskega predsedništva zgnili so zapisniki vseh sej ministerskega sveta iz 1870. leta. V ukradenem zvezku bili so tudi ukrepi zastran inkorporacije Rima.

* (Velikansko izneverjenje.) Pri finančnej upravi v Napolji prišli so na sled izneverjenju v znesku treh milijonov frankov, katero izvira iz let 1879 do 1885. Vrhu tega vsa druga izneverjenja segajo celo v opravilno leto 1866. Te kakor druge pogoste in velike tatvine pri laških blagajnicah svedočijo, da državno premoženje po Laškem ni povsodi v prav zvestih in varnih rokah.

Poslano.

Na Poslano „Slovenčvo“ iz dne 16. januarja 1886 štev. 12. zdi se nam potrebno odgovoriti sledeče:

Popolnem vzdržujemo dopis „Slov. Naroda“ iz dne 27. novembra 1885 kot pravo istino in odobrujemo postopanje uredništva, ki, kakor to trdi g. Obreza, popravkov gg. Tomaziča in Uršiča ni hotelo vsprejeti, dobro vedoč, da ravno to, kar smo poročali „Slovenskemu Narodu“, smo trdili tudi pred visokimi dostojanstveniki, gosp. deželnim predsednikom, gosp. deželnim glavarjem in gosp. knezoškofom, da smo povsod terjali preiskave in jo še zmirom pričakujemo z mirno vestjo in z odprtim vizirom.

Ako „Narod“ ni hotel Vaših popravkov vsprejeti, potem gospoda Tomazič, Uršič in Vi gospod Adolf Obreza, ki pravite „da ste v tej stvari nekoliko zadet tudi sam“, tirajte list in nas očitno podpisane pred sodnijo. Na dan z resnico, še jedenkrat ponavljamo, ne bojimo se zastopati svojih trditvev pred nobeno oblastjo, vsaj smo jih sami za preiskavo prosili.

Zadostovalo bi to, in samo, da ne bi kdo, in celo Vi, gospod Adolf Obreza, mislili, da se ne upamo na vsa usta še jedenkrat povedati, kar smo v listu in pred oblastnjami trdili, ponavljamo: Da sta župan Uršič in tajnik Pahor dobila od razdeljenih 2000 gld. (1000 gld. po g. Obrezi, 1000 gld. po vladi), 790 gld., da je gospod župan imovit in dobrostojen mož, in da se da še dan danes dokazati, da je več dobil od obeh strani in le to smo mi trdili, nego je škode trpel. Pahor je posestnik in bi mu ne bilo vzeti v roke beraške palice, ko bi se tudi ne bil bogato odškodoval, mlina mu voda ni vzela, ker ga že davno ni imel.

Mlinar Trošt je sedaj popolnem revež, ko mu je voda mlin odnesla, katerega mu je g. Plešner iz usmiljenja prepustil, da bi sebe in svojo obitelj lakote obranil, potem ko mu je bilo imetje eksekutivno prodano. Tudi efektivno, ne samo primerno, je več zgbil kot župan, pa je dobil samo 70 gld.

Paul Živic je bil blagostojen, pa je sedaj manj premožen kot naš župan, ima škode do 3000 gld., pa ni dobil nič.

Ime Jurij Rosa ni tiskarska pomota, mož še živi, mogoče pa, da je svojo revo že sinu izročil, škoda je gotovo zadela to hišo velika, dobili so pa toliko ko nič.

Kodre iz Orehovce ni imovit mož in ako ga takega imenujete, potem se sme župan Uršič grofom prištevat. Kodreta je gotovo škandal razrdil, vsaj je vsacega, ki ima še kaj čuta v sebi do pošterja in do resnice. A škandala ni prouročil dopisnik „Narodov“, ki je razkril greh in krivico, ki se je revežem godila, ampak taisti so greh in škandal prouročili, ki so dali taki razdelitvi podlago. Da bi se bil Kodre obdarovanja branil, je laž.

Ni nespametna trditev, ako je bilo v dopisu rečeno in ako tudi mi rečemo, da se je pri razdelitvi denarjev glasovanje za zadnjo državnozbornsko volitev v poštev jemalo. Volilni možje Šentvidske občine smo res volili g. dr. Dolenca, ali možje, ki so za nas glasovali in ne za g. župnika in g. župana, katera sta zastopala Vašo stranko, so se tema dvema gospodoma, katerima ste Vi, gospod Adolf Obreza, pri razdelitvi denarjev največ zaupali, tolikanj zamerili, da je g. župnik prvotne volilce, Kodreta, Žerjala in druge, ki so se za podporo oglašili, iz farovža spodil z besedami: Pojdite tja k Kavčiču in Vertovcu, ker ste z njima vred za dra. Dolenca glasovali. Gospod Adolf Obreza, mi Vam nesmo ničesar očitali in brez potrebe se potegujete za ljudi, ki so Vaš pošteni in dobrohotni namen zlorabili.

Združimo se! delajte tudi Vi na to, da se vseljemu svetu naznanijo: Škoda, poškodovani, cenilci, obdarovani, primerljaj škode in darila, koliko so dobili prištaši Vaši, koliko dr. Dolencevi.

To pojasnilo naj bode konec besed, opravičenje taistih, katere mi sumničimo, ali pa naša sramota, in to pojasnilo naj pouči Vas, gosp. Obreza, in vlado, od katere pravite, da je ravno tako delila, kakor Vi, ali se je, ali se ni zlorabila Vaša in vladina dobrot.

J. Kodre, F. Kavčič, F. Vertovo, A. Žvanut,
bivša deputacija.

V nedeljo 24. januarja 1886.

Odgovorni vodja: A. Slobodin.

POŽIGALČEVA HČI.

Igra s petjem v 5 dejanjih. Česki spisal Jos. K. Tyl, poslovenil Josip Starč.

O S O B E:

Neža Leskovčeva, premožna platnarica — gospodična Zvonarjeva.
 Vrabc, njen brat, kmečk godec — gospod Kocelj.
 Rezika, njegova hči, v Ljubljani v službi — gospodična Vrtnikova.
 Metka, } njeni sestri — * * *
 Nežka, } * * *
 Potokarica, vdova — gospod. Giz. Nigrinova.
 Tone, njen sin, konjaški pomagač — gospod Danilo.
 Martin Šekač, mlad mesar — gospod Slobodin.
 Urška, njegova sestra — gospod. Mat. Nigrinova.
 Skrjanec, konjar — gospod Perdan.
 Janez Verné, naselnik iz Amerike — gospod Čutnik.
 Peter, mlad Indijanec — gospod Bonač.
 Stari Primož, grobokop — gospod Slavko.
 Katra, hišina pri Leskovčevih — gospod. Gostičeva.
 Gorišnik, mestni komisar — gospod Burjan.
 Kamenski, pisar — gospod Perdan.
 Jablanec, uradnik deželne sodnije — gospod K. Šrej.
 Pazič, nadglednik jetnikov — gospod Volk.
 Dva beriča. Ljudstvo obojega spola. Godi se v Kostanjevici in v Ljubljani.

Ustopenina: Parter in lože 40 kr. — Fauteuil v parterji 70 kr. — Sedež v parterji 60 kr. — Sedež na galeriji 40 kr. — Garnizonski in dijaški biljet 30 kr. — Galerija 20 kr. — Sedeži se dob vajo v nedeljo od 11. do 12. ure dopoldne in zvečer od pol 7. ure naprej pri gledališki kasi.

Kasa se odpre ob 1/2 7. uri. Začetek ob 7. uri zvečer. Gledališče je kurjeno.

Poslano.

Bolezni vsake vrste, zlasti bolezni živeev, padico, bolečine v želodci, nervozno šumenje po ušesih, trganje po ušesih, slab postuh, glavobolje, migreno, bledico in mrvice ozdravljajo pa racionalnej zanesljivi metodi. Pri bolnih na pljučah in nadušljivih dosežemo v štirih tednih čudovite vspehe. Prosimo obširno poročilo poslati nam s pridejano marko za odgovor. (708-8)

Privatna klinika „Freisal“ v Solnogradu (Avstrija).

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Morkrina v mm.
22. jan.	7. zjutraj	725.92 mm.	- 7.0° C	sl. svz.	snež.	32.30 mm.
	2. pop.	724.49 mm.	- 3.2° C	sl. szh.	snež.	snega in
	9. zvečer	726.94 mm.	- 2.0° C	brezv.	obl.	dežja.

Srednja temperatura — 3.7°, za 1.7° pod normalom.

Dunajska borza

dné 23. januarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	84	gld.	65	kr.
Srebrna renta	84	"	25	"
Zlata renta	112	"	20	"
5% marena renta	101	"	30	"
Akcije narodne banke	871	"	—	"
Kreditne akcije	298	"	40	"
London	126	"	40	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	10	"	01	"
C. kr. cekini	5	"	93	"
Nemške marke	61	"	90	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	128	"
Državne srečke iz l. 1864	100	gld.	170	"
Ogrska zlata renta 4%	100	"	70	"
" papirna renta 5%	92	"	80	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	"	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	116	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	126	"	—	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	116	"	—	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	"	80	"
Kreditne srečke	100	gld.	177	"

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze odkritosrčnega sočutja o bolezni in smrti nepozabljive mi supruge

JULIJANE, roj. KOSTANJSEK,

katera je 15. t. m., previdena s sv. zakramenti za umirajoče, prav udano v Gospodu zaspala, kakor tudi za obilno udeležitev pri spovedu k večnemu počitku, za podeljene vence ter pevcev, kateri so pri sv. mašah zadušnicah tako milo popevali, izrekam najprisrčnejšo zahvalo.

Vožna pri Gornjem gradu, 20. prosinca 1886.

Matěj Dedič,

(43) učitelj.]

Piccoli-eva esenca za želodec.

G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pism in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodeenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc. Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Cena steklenic 10 novo.

Vabilo.

OBČNI ZBOR MOŠKIH UDOV
društva Marijine bratovščine v Ljubljani

bode

v nedeljo 31. januarja 1886 dopoldne točno ob 10. uri

v mestni dvorani na rotovžu,

h kateremu vse svoje č. sobratu uljudno vabi

(42) društveni odbor Marijine bratovščine.

Hiša

stoječa na glavnem trgu v Ljubljani, z več prodajalnimi, mnogimi stanovanji in dobro ohranjena,

proda se pod jako ugodnimi pogoji.

Več o prodaji poizve se pri gospodu Josipu Prosenču, v Ljubljani, Slonove ulice št. 52. (46-1)

Zoper jetiko!

Radgostski univerzalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtički,

priporočajo se posebno za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolečine, posebno za sušico, želodčno slabost, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pism razpolagajo se v prepišanje.

Gospod J. Seichert, dipl. lekar v Rožnavi. Prosim, da mi pošljete še 12 zavitek Radgostskega univerzalnega čaja in 12 škatljice Rožnovskih maho-rastlinskih celtičkov. Učinek teh zdravil je v resnici pri vseh na prsih bolnih oseh izvrsten, in odkar jih upotrebim sam, nič več ne kašljam, kakor sem dosle vsako zimo 4-6 tednov.

Z vsem spoštovanjem udani
Dr. Tautz, pl. Tauenstein,
c. kr. štabni zdravnik.

V Kremsi, dné 26. oktobra 1877.

Vaše blagorodje!

Moja hčerka je uže več nego pol leta imela hud kašelj, kateri jej je često prouzročeval tudi bruhanje; ker se jej niti nij ljubilo jesti, je želó oslabela ter sluhajala; v novinah čitavši o vaših izvrstnih zdravilih, si naročim 1 zavitek čaja in 2 škatljice celtičkov. Jedva je použila bolnica nekoliko teh zdravil, in uže jej je odleglo. V nekoliko dneh poide druga škatljica. Dete zdaj k večjemu vsakih 24 ur do jedenkrat zakašlja, ter je zopet krepko in se mu ljubi jesti. Zahvaljujoč se vam uljudno, prosim, da mi vnovič pošljete 1 zavitek čaja in 3 škatljice slavni celtičkov, ter se beležim

z odličnim spoštovanjem

Adolf Kittl,

knež. Colloredo Mannsfeldski pivnar.

V Opočnem, dné 11. januarja 1875.

Vaše blagorodje!

Prosim, da mi pošljete za zdaj 2 zavitka svojega mnogoslavljene Radgostskega univerzalnega čaja in 3 škatljice celtičkov, potem tudi sklenico Rožnovskega rastlinskega mleka

Spoštovanjem

Ivan Vevič,

zemljiščeno-knjižni vodja v Bošnjakih

(Vojaška granica).

Od tega po zdravniške razložbi in predpisih pripravljene čaj, velja za 14dnevno rabo pripravljene paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtičkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posebe.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtički dobivajo se vedno le v lekarni J. Seicherta v Rožnovi (na Moravskem), in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštenu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: W. Mayr v Ljubljani, W. König v Mariboru, S. Mittelbach in J. Cejbek v Zagrebu, Barmherzige Brüder in A. Nedved v Gradci, A. Marek in J. Kupferschmid v Celji, O. Russheim v Lipnici, Carl Grabacher v Murau, J. Illing v Rottemanu, W. Thurnwald v Celovci.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materialnega blaga.

Doktor Horstova jedino prava voda za oči, prirejena natanko po starem rodbinskem receptu tega svetovno slavnega zdravnika za oči, pripravna je za okrepljenje in vzdržanje vida v vsakej starosti; v kratkem ozdravi, ne da bi bolnika motila v njegovem poklicu, frišni ali stari prisad na oseh, pege na rožnici in kašo ter odpravi sitno solzenje.

Izvirna steklenica z navodom za rabo velja 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava se dobi samo naravnost iz lekarne v kopelišču Rožnavi.

Rožnovski cvet za živec, hitro in trajno ozdravlja putiko, trganje po udih in vsake vrste slabost v živcih in kitah, Izvirna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnavi (Moravska). (19-3)

Trgovski pomočnik

za prodajo mešanega blaga, 23 let star, prost vojaščine, posebno spreten v prodaji tkanin, z jako dobrimi spričevali, zmožen obeh deželnih jezikov, želi takoj ali pa do 1. marca svoje dosežanje mesto premeniti. Pisma blagovoljno pošiljati pod „zvest 100“ na upravništvo „Sl. Naroda“. (33-3)

Ako so organi preživljenja in sojenja nepoškodovani, pa smo lahko brez skrbi; ako pa neso, je prijetno in korenito uplivajoče sredstvo, da se zopet ozdravimo — rabljenje Ivana Hoffa sladnega zdravilnega živila.

Glavno tovarniško podjetje za Avstro-Ogersko c. kr. dvornega založnika skoro vseh evropskih vladarjev, gospoda

Ivana Hoffa v Berlinu in na Dunaji,

c. kr. svetnika, imejtelja zlatega križca za zasluge s krono, viteza visocih pruskih in nemških redov, izumitelj in jedini izdelovatelj Ivana Hoffa sladnega izvlečka, dvornega založnika skoro vseh knezov evropskih, Dunaj, tovarna: Grabenhof, Bräunerstrasse 2; tovarniška zaloga in pisarna: Graben, Bräunerstrasse 8.

Izmej tisoč že objavljenih priznanih pism objavimo sledeča: Pravosodni minister gospod Leuning v Kodanji konstatuje, da je rabil Hoffove sladne izdelke z dobrim vspehom. Zdravnika vojaške bolnice na Dunaji, gospod nadstabi zdravnik dr. Loeff in gospod štabni zdravnik dr. Porias, sta se izrekla o uplivi Hoffa sladnih izdelkov in konstatovala, da je Hoffovo zdravilno pivo iz sladnega izvlečka bolehaloim za kroničnimi prsnimi boleznimi jako zdravilno, ravno tako tudi sladna čokolada. V 40 letih dobil je izumitelj 63 odlikovanj. Sladni izdelki so splošno potrebni in zatorej razširjeni v 27.000 prodajalnicah po celi zemlji. Za vse bolnike je to dovolj dokaza, da se obrnejo po preskušeni sladnih izdelkih.

Izrek ozdravljenega: „Zahvaljujem se svojemu zdravniku, da mi je priporočil pravo sredstvo, da sem ozdravel mučne bolezni.“

Novo!

Berlin, dne 30. aprila 1885. Gartenstrasse 2. Odkar sem na predpis zdravnika, kateremu sem jako hvaležna, da mi je priporočil pravo sredstvo, poleg njegovega zdravljenja in drugih naredb rabila Vaše izvrstne sladne izdelke (Vaše zdravilno pivo s sladno čokolado) proti bledici in pomanjkanju slasti do jedij, čutim se mnogo boljše in trdnjšo, tako da se nadejam, da popolnem ozdravim in Vas v ta namen prosim, da mi še pošljete 20 steklenic zdravilnega piva iz sladnega izvlečka.

Klara Fischer, učiteljica.

Vaše blagorodje! Plana, 12. maja 1885.

Posljite mi 6 steklenic Vašega zdravilnega piva iz sladnega izvlečka*) z vračajočo pošto proti poštnemu povzetju.

Z velospoštovanjem
Fr. Dvorak, prakt. zdravnik v Plani na Lucnie, na Fran Josipovej železnici.

*) Opomba. To zdravilno pivo iz sladnega izvlečka je bilo 63krat odlikovano zaradi njegove zdravilne moči.

Levov, 19. marca 1884. Že več let bolehaloč za pomanjkanjem krvi in zlato žilo, rabim Vaše sladne zdravilne izdelke z najboljšim vspehom. (Nadaljna naročitev.)

Rudolf Schaller, c. kr. vojaški rač. oficijal.

Kašljanje in bolečine v želodci.

Moja presrčna zahvala za Vaše izvrstno izumljenje zdravilnih in slez raztapljajočih sladnih bonbonov in koncentrovanega sladnega izvlečka. Le s porabo pristnih Ivana Hoffa sladnih bonbonov in pristnega koncentrovanega sladnega izvlečka znebil sem se dve leti me nadlegujočega kašlja in z njim združene hripavosti ter bolezni v prsih. Priporočam slednemu, kdor hoče ozdraviti, priznane sladne izdelke Ivana Hoffa. Prosim, pošljite mi 13 steklenic sladnega piva in 2 zavitka bonbonov zaradi rabata.

Josip Cshetiov, konfekcionar, Rothenthurmstrasse 39, Dunaj. (692-5)

Prvi pristni slez raztapljajoči sladni bonboni za prsi so v modrem papirji.

Opomba. Sladni izvlečki se ponarejajo, na kar mora paziti zdravnik in bolnik. Pristni sladni izdelki Ivana Hoffa morajo imeti varstveno znamko (podoba izumitelja Ivana Hoffa in podpis Ivana Hoffa).

Cene na Dunaji: Zdravilno pivo iz sladnega izvlečka (z zabojem in steklenicami): 6 steklenic gld. 3.82, 13 steklenic gld. 7.26, 28 steklenic gld. 14.60, 58 steklenic gld. 29.10. — Koncentrovani sladni izvleček: 1 flacon gld. 1.12, pol flacona 70 kr. — Sladna čokolada: pol kilo I. gld. 2.40, II. gld. 1.60. — Sladni bonboni v zavitkih à 60 kr., 30 kr. in 15 kr. — Manj kot za 2 gld. se ne pošlje.

Vse prodajalnice so za prodajo na drobno pooblašcene s litografovanim barvastim plakatom.

Glavna zaloga v Ljubljani: Peter Lassnik.

V Kranji: Josip Dolenc. V Potočini: Doxat & Dietrich. V Kočevji: Ed. Hoffmann. V Gorici: G. Cristofolletti, c. kr. dvorna lekarna. V Krškem: Rup. Engelsperger. V Rudolfovem: Dominik Rizoli, lekar. V Zagrebu: Salvatorjeva lekarna, knezoškofjska lekarna in lekarna usmiljenih bratov. V Celji: Marek, Kupferschmidt, lekarja, J. Matič. V Reki: N. Pavačič, F. Jechel, G. Catti, lekarji. V Celovci: W. Thurnwald, lekar. V Mariboru: F. P. Holsšek. V Ptujji: J. Kasimir. V Pulji: G. B. Wassermann, lekar. V Trstu: Francesco S. Prinz, via Aquedotto, Carlo Zanetti, J. Serravallo, lekar. V Beljaku: Dr. Kumpf, F. Scholz, lekarja, R. Canavall. V Zadru: Cristoforo Mazzocco.

